

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ**

УХВАЛЕНО

Учена рада університету
протокол № 3
від «29» березня 2021 р.

ПОГОДЖЕНО

Керівник проєктної групи
гарант освітньої програми
зі спеціальності: 014 Середня освіта
(Українська мова і література)
кандидат філологічних наук, доцент
 Ольга ТКАЧ
від «24» березня 2021 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

перший (бакалаврський)
(назва рівня вищої освіти)

бакалавр
(назва ступеня, що присвоюється)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр та назва галузі знань)

Спеціальність 014 Середня освіта (Українська мова і література)
(код та найменування спеціальності)

Ректор Харківського
національного педагогічного
університету імені
Г.С. Сковороди
Юрій БОЙЧУК

Харків – 2021

**ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ**

«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»

Проректор з навчально-наукової роботи Володимир БОРИСОВ

Директор Центру ліцензування, акредитації
і контролю якості освіти Ірина ЄСЬМАН

Гарант освітньої програми Ольга ТКАЧ

Декан українського мовно-літературного
факультету імені
Г.Ф.Квітки-Основ'яненка Костянтин ГОЛОБОРОДЬКО

Голова Співки студентів
та молоді українського мовно-
літературного факультету імені
Г.Ф.Квітки-Основ'яненка Катерина ШОВКОВА

ПЕРЕДМОВА

ВНЕСЕНО

Українським мовно-літературним факультетом імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди.

Освітньо-професійна програма «Українська мова і література в закладах освіти» з підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти є нормативним документом, який регламентує компетентності, нормативні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалаврів.

РЕКОМЕНДОВАНО

Науково-методичною комісією українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка протокол № 5 від «24» березня 2021 р.

Ученою радою українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка протокол № 8 від «24» березня 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Ученої ради університету протокол № 3 від «29» березня 2021 р.

РОЗРОБЛЕНО

проектною групою у складі:

1. Ткач Ольга Вікторівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики; гарант програми.
2. Маленко Олена Олегівна — доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри українознавства і лінгводидактики;
3. Мельников Ростислав Володимирович — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;
4. Щербакова Наталія Володимирівна — кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови;
5. Левченко Наталія Микитівна — доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;
6. Марцин Світлана Олександрівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри українознавства і лінгводидактики;
7. Хоменко Галина Іванівна — кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;

8. Глушич Валентина Володимирівна — кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова;
9. Шовкова Катерина Ігорівна — голова спілки студентів та молоді українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка

РЕЦЕНЗІЇ – ВІДГУКИ

зовнішніх стейкхолдерів:

1. Тимченко Алла Костянтинівна — директор комунального закладу «Харківська загальноосвітня школа-інтернат I–II ступенів № 14 Харківської міської ради»; учитель-методист української мови і літератури вищої кваліфікаційної категорії, педагогічне звання «старший учитель».
2. Радченко Юлія Володимирівна — заступник директора з навчально-виховної роботи Харківського НВК «Гімназія-школа I ступеня № 24 імені І.Н.Питікова»; учитель-методист української мови і літератури вищої кваліфікаційної категорії.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів додаються.

**1. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«УКРАЇНСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ: 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (УКРАЇНСЬКА МОВА І
ЛІТЕРАТУРА)**

1.1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, український мовно-літературний факультет імені Г.Ф.Квітки-Основ'яненка
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр Освітня кваліфікація: бакалавр середньої освіти (українська мова і література)
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Українська мова і література в закладах освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців (на базі повної загальної середньої освіти)
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія УД-IV № 21002387 від 2 травня 2018 року. Строк дії сертифікату – до 1 липня 2028 року
Цикл / рівень	НРК України – 6 рівень, EQ-EHEA – перший цикл, EQFLLL – 6 рівень
Передумови	Наявність загальної середньої освіти
Мови викладання	Українська
Термін дії освітньо-професійної програми	1 вересня 2021 року – 1 липня 2025 року
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньо-професійної програми	http://smc.hnpu.edu.ua/osvitni-prohramy
2 – Мета освітньо-професійної програми	
Підготовка бакалаврів, учителів української мови, української та зарубіжної літератури, які володіють необхідними знаннями інноваційного характеру, уміннями їх практичного використання в процесі навчання української мови й української літератури, зарубіжної літератури, здатних до вирішення складних завдань і проблем психолого-педагогічного характеру.	

3 – Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p style="text-align: center;">Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)</p> <p>Об’єкт вивчення: освітньо-виховний процес у закладах загальної середньої освіти (українська мова, українська література, зарубіжна література).</p> <p>Цілі навчання: формування професійних компетентностей майбутніх учителів української мови та літератури основної (базової) загальної середньої школи.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: українська мова, мовознавство, українська література, літературознавство, теоретичні основи методики навчання української мови в ЗЗО, методики вивчення української літератури в ЗЗО, педагогіка і психологія загальної середньої освіти.</p> <p>Методи і засоби: загальнонаукові, філологічні й психолого-педагогічні методи, сучасні методи навчання української мови та літератури (теоретико-інформаційні, практико-операційні, пошуково-творчі методи навчання, методи самостійної роботи, контрольні-оцінювальні методи), способи організації навчально-виховного процесу, технології урочної й позаурочної діяльності в закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Інструменти та обладнання: набуття методик навчання й виховання у процесі викладання української мови та літератури в загальній середній школі; умінь і навичок використання навчальних, наукових, методичних, мультимедійних, Інтернет-джерел і відповідного обладнання в освітньому процесі; умінь і навичок створення власного навчально-методичного забезпечення предмета; накопичення, узагальнення й передавання педагогічного досвіду за допомогою сучасних засобів (ІКТ та ін.).</p>
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна. Професійні акценти — учитель української мови та літератури, зарубіжної літератури з креативним і критичним мисленням, здатний до самостійного навчання впродовж усього життя, адаптований до умов сучасних закладів базової та спеціальної загальної середньої освіти, позашкільних закладів різних типів, форм власності, підпорядкування.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	<p>Базова середня освіта в галузі знань «01 Освіта/Педагогіка» із предметної спеціальності «014 Середня освіта (Українська мова і література)». Формування професіонала із сучасним науковим світоглядом і мисленням, який здатний здійснювати компетентнісне навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури, володіє сучасними методиками для виконання професійних завдань та обов’язків освітнього, виховного й інноваційного характеру в галузі педагогіки, методики середньої освіти та сучасної філологічної науки.</p> <p><i>Ключові слова:</i> учитель, філологія, українська мова, українська література, зарубіжна література, методика навчання мови, методика викладання літератури.</p>
Особливості програми	Програма орієнтується на сучасні наукові досягнення в галузі філології, педагогіки, методики викладання мови і літератури в закладах загальної середньої освіти, враховує специфіку роботи вчителя української мови і літератури, зарубіжної літератури, орієнтує на актуальні мовно-літературні й суспільні ситуації сьогодення, у межах яких студент визначає професійну та наукову кар’єру.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	

<p>Придатність до працевлаштування</p>	<p>Викладацька, навчально-виховна й організаційна діяльність у галузі загальної середньої освіти та дотичних до неї сферах (видавництва, центри й агенції перекладу). Основна (базова) середня школа та заклади позашкільної освіти учнівської молоді.</p> <p>Первинні посади: учитель української мови і літератури, учитель зарубіжної літератури, організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з учнями.</p> <p>2320 / 25157 Учитель середнього навчально-виховного закладу</p> <p>Випускник може бути консультантом із філологічних і методичних питань у державних та приватних установах, в органах виконавчої влади місцевого самоврядування, у громадських організаціях.</p>
<p>Подальше навчання</p>	<p>Можливість навчання за програмою (другого) магістерського рівня вищої освіти. Набуття кваліфікацій за іншими спеціальностями та/або спеціалізаціями в системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.</p>
<p>5 – Викладання та оцінювання</p>	
<p>Викладання та навчання</p>	<p>Освітній процес побудований на засадах студентоцентрованого, професійно та особистісно орієнтованого навчання, реалізація якого передбачає набуття фахових знань та максимальний розвиток умінь і навичок їх використання у практиці навчання мови і літератури, що забезпечується поєднанням теоретичного навчання з упровадженням практик. Лекційні заняття мають проблемно-пошуковий, евристичний характер з використанням аналізу, синтезу, порівняння й зіставлення, моделювання, аналогій, діалектики, абстрагування, конкретизації; з реалізацією системного, історичного та логічного підходів. Практичні заняття передбачають використання традиційних й інноваційних методів навчання; методів сучасного лінгвістичного та літературознавчого аналізу; упровадження інноваційних освітніх технологій, що ґрунтуються на компетентнісному та діяльнісному (насамперед комунікативному) підходах до навчання.</p> <p>Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи студента здійснюється через використання елементів дистанційного навчання: електронних лекцій, методичних рекомендацій та завдань. Акцент робиться на особистому саморозвитку, що сприятиме формуванню потреби й готовності до продовження самоосвіти впродовж життя.</p> <p>Можливість дистанційного навчання та зворотній зв'язок зі здобувачами вищої освіти здійснюється за допомогою онлайн системи (Moodle та Google Classroom), месенджерів (Viber, Telegram тощо) або соціальних мереж (Facebook, Instagram та інші). Прямий відеозв'язок, проведення конференцій, лекцій і онлайн консультацій відбувається на платформі Google Meet або Zoom. Дату, час початку прямого ефіру, запрошення або посилання на збережені відеоматеріали студент отримує через e-mail.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти передбачає таке:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою; – оцінювання здобувачів вищої освіти дозволяє продемонструвати ступінь досягнення ними запланованих результатів навчання; – критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь (у навчальних і робочих програмах та силабусах); – оцінювання здобувачів вищої освіти є послідовним, прозорим та проводиться відповідно до встановлених процедур. <p>100-бальна система оцінювання впроваджується через такі види контролю з накопиченням отриманих балів:</p>

	<p>– поточний (усне та письмове опитування), контрольний, проміжний (захист практичних та самостійних робіт, семінарські заняття, контрольні роботи);</p> <p>– підсумковий: усні та письмові екзамени, залікові роботи, захист звітів з практик, курсових робіт, самоконтроль;</p> <p>– атестація здійснюється у формі кваліфікаційних іспитів.</p>
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані (освітні, педагогічні, філологічні) завдання та практичні проблеми з галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій і методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в загальній освіті (основній (базовій, профільній) середній школі).
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Вільне володіння державною (українською) мовою для здійснення професійної комунікації й міжособистісного спілкування.</p> <p>ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, узагальнення, систематизації, сприйняття інформації, постановки мети й вибору шляхів її досягнення.</p> <p>ЗК 3. Здатність до навчання та самонавчання з використанням різних джерел інформації, здатність до системного наукового мислення, креативність.</p> <p>ЗК 4. Здатність використовувати набуті знання в практичній діяльності з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій.</p> <p>ЗК 5. Здатність діяти на підставі етичних суджень, керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва, бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 6. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, саморозвитку, самонавчання, саморегулювання, самоорганізації; здатність адаптуватися й діяти в новій ситуації.</p> <p>ЗК 7. Здатність працювати в команді та автономно, конструктивно взаємодіяти з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури; повага до інакшості.</p> <p>ЗК 8. Здатність і готовність до активного спілкування в науковій, педагогічній і соціальній сферах діяльності; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі.</p> <p>ЗК 9. Здатність критично оцінювати набутий досвід з позицій останніх досягнень науки та соціальної практики.</p> <p>ЗК 10. Здатність діяти із соціальною відповідальністю та громадською свідомістю, поважно і дбайливо ставитися до історичної спадщини та культурних традицій.</p> <p>ЗК 11. Здатність визначати рівень і мотиви розвитку особистості, формувати ціннісне ставлення до пізнавальної діяльності.</p> <p>ЗК 12. Здатність до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, прагнення до збереження власного здоров’я та здоров’я інших, а також до збереження навколишнього середовища.</p>
Фахові компетентності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність використовувати нормативні документи в галузі освіти в навчально-методичній, адміністративній та науково-дослідницькій роботі.</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до викладання української мови та літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, ефективні методи й освітні технології навчання.</p> <p>ФК 3. Здатність здійснювати об’єктивний контроль і оцінювання рівня</p>

навчальних досягнень учнів з української мови та української й зарубіжної літератури, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу.

ФК 4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови та української й зарубіжної літератури, а також інформацію краєзнавчого характеру в практиці навчання української мови й літератури в загальноосвітніх навчальних закладах.

ФК 5. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

ФК 6. Здатність використовувати когнітивно-дискурсивні вміння, спрямовані на сприйняття й породження зв'язних монологічних і діалогічних текстів в усній і писемній формах, володіти методикою розвитку зв'язного мовлення учнів у процесі говоріння й підготовки творчих робіт.

ФК 7. Здатність орієнтуватися в українському літературному процесі на тлі світового (від давнини до сучасності), уміння використовувати здобутки українського письменства для формування національної свідомості, культурного кругогляду учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК 8. Здатність критично осмислювати нові художні тенденції, використовувати фахові знання з літератури, уміння й навички в галузі порівняльного літературознавства для аналізу літературного процесу.

ФК 9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК 10. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

ФК 11. Здатність до критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української мови та літератури з метою професійної саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчально-виховному процесі.

ФК 12. Здатність виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.

ФК 13. Здатність доцільно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.

ФК 14. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.

ФК 15. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.

ФК 16. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені

	<p>необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p> <p>ФК 17. Здатність до ефективної участі у різних формах навчально-педагогічної (педагогічні ради, методичні об'єднання філологів або класних керівників, батьківські збори) та наукової (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) комунікації у галузі філології.</p>
7 – Програмні результати	
Знання та розуміння	<p>ПРН 1. Базові знання наук з циклу загальної підготовки в обсязі, необхідному для освоєння загальнофахових дисциплін.</p> <p>ПРН 2. Базові знання основних розділів сучасного українського мовознавства: фонетики, лексикології, фразеології, морфеміки і словотвору, морфології, синтаксису; розуміння природи й функціоналу мовних одиниць основних рівнів мови (фонологічного, лексико-семантичного, морфологічного, синтаксичного) й проміжних (морфонологічного, словотвірного, фразеологічного).</p> <p>ПРН 3. Знання загальних принципів української орфографії та пунктуації; етапів розвитку українського правопису в діячій; сучасних тенденцій правописного впровадження української мови.</p> <p>ПРН 4. Знання історичного процесу становлення та розвитку української мови як однієї зі слов'янських мов.</p> <p>ПРН 5. Знання основних понять стилістики; виділення функціональних стилів (художній, науковий, офіційно-діловий, публіцистичний і розмовний) та їхніх комунікативних ознак, ресурсів стилістики української мови.</p> <p>ПРН 6. Знання провідних тенденцій розвитку літературного процесу в Україні, специфіки його перебігу в культурному контексті, змісту естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; творів української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою літературою і культурою.</p> <p>ПРН 7. Знання основних етапів розвитку зарубіжної літератури, специфіки кожної літературної епохи, провідних авторів та їх ключових творів, їхніх ідейних, жанрових та художніх особливостей.</p> <p>ПРН 8. Знання основних мовно-літературних надбань рідного краю, розуміння внеску відомих діячів науки й літератури регіону в розвиток національної філологічної освіти й культури.</p> <p>ПРН 9. Знання сучасних філологічних, психологічних і дидактичних засад навчання української мови і літератури.</p> <p>ПРН 10. Базові знання про напрями та форми виховної роботи закладу загальної середньої освіти; організацію навчальної роботи, обладнання навчальних кабінетів; розуміння навчально-методичних проблем, над якими працює сучасна середня школа.</p> <p>ПРН 11. Знання про сучасні технології навчання мови й літератури для вибору оптимальної стратегії викладання залежно від рівня підготовки учнів і відповідно до цілей навчання (комунікативний підхід до вивчення мови; здійснення різнорівневого аналізу літературного твору).</p> <p>ПРН 12. Базові знання про інформаційні ресурси і можливість їх використання з метою підвищення ефективності професійної діяльності.</p>
Застосування знань та розуміння (уміння)	<p>ПРН 13. Уміння організувати навчальний процес у ЗЗО (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови і літератури, керувати пізнавальною діяльністю учнів.</p> <p>ПРН 14. Уміння працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію,</p>

	<p>бібліографію, комп'ютерні технології.</p> <p>ПРН 15. Уміння володіти комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатність удосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.</p> <p>ПРН 16. Уміння здійснювати різні види аналізу художнього твору, визначати його жанрово-стильову своєрідність, місце в літературному процесі, традиції та новаторство, зв'язок твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.</p> <p>ПРН 17. Уміння розрізняти епохи (періоди), напрями, течії, жанри, стилі української літератури за їх сутнісними характеристиками й на тлі світового письменства.</p> <p>ПРН 18. Уміння порівнювати мовні та літературні факти, явища, визначати їхні подібності й відмінності.</p> <p>ПРН 19. Уміння використовувати краєзнавчий компонент змісту філологічної освіти в процесі навчання української мови та літератури.</p> <p>ПРН 20. Володіння основами професійної культури, здатність створювати й редагувати тексти фахового змісту.</p> <p>ПРН 21. Здатність дотримуватися правил академічної доброчесності.</p> <p>ПРН 22. Володіння методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; уміння здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.</p> <p>ПРН 23. Здатність до рефлексії, навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН 24. Уміння обирати безпечні для здоров'я шляхи здійснення професійної діяльності, володіти навичками техніки безпеки у нестандартних і надзвичайних ситуаціях.</p>
<p>Формування суджень</p>	<p>ПРН 25. Здатність формулювати, висловлювати та аргументувати власну позицію щодо конкретних питань мовознавства і літературознавства, брати участь у фахових дискусіях і дебатах.</p> <p>ПРН 26. Здатність осмислювати міждисциплінарні зв'язки у філологічній науці, висловлювати власні міркування щодо інтегративних процесів у гуманітарній сфері.</p> <p>ПРН 27. Здатність переглядати власні погляди та судження й змінювати спосіб дій за наявності переконливих аргументів.</p> <p>ПРН 28. Уміння доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних мовознавчих і літературознавчих питань, демонструвати власний погляд на мовно-літературні явища, виступаючи перед фахівцями та учнями.</p> <p>Рекомендована кількість ПРН</p>
<p>8 –Ресурсне забезпечення реалізації програми</p>	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Кадрове забезпечення освітньо-професійної програми «Українська мова і література в закладах освіти» здійснюється професорсько-викладацьким складом кафедри української мови, кафедри української літератури та журналістики імені професора Леоніда Ушкалова, кафедри українознавства і лінгводидактики українського мовно-літературного факультету імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка. До викладання окремих дисциплін відповідно до передбачених ними навчальних компетентностей залучений професорсько-викладацький склад кафедр: освітології та інноваційної педагогіки, психологічної та педагогічної антропології, теорії і практики</p>

	<p>англійської мови, історії України, економічної теорії, фінансів і обліку, філософії, політології, соціології і культурології, інформатики.</p> <p>До реалізації освітньо-професійної програми залучаються професіонали-практики з досвідом роботи, які за фахом відповідають напрямку програми.</p> <p>Керівник проєктної групи та викладацький склад, який забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми «Українська мова і література в закладах освіти», відповідає вимогам, визначеним Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники раз на п'ять років проходять стажування.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Виконання програм навчальних дисциплін у повному обсязі забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів, основний перелік яких включає: кабінет української мови, кабінет української літератури, кабінет українознавства і лінгводидактики, Український культурний центр, комп'ютерні класи з доступом до мережі інтернет, що створюють умови для набуття студентами фахових компетентностей зі спеціальності: 014 Середня освіта (Українська мова і література).</p> <p>У навчальній та науковій діяльності використовуються книжкові фонди кабінетів, бібліотеки та читальних залів.</p> <p>Здобувачі освіти забезпечуються гуртожитками. Функціонують спортивний зал, спортивні майданчики, різноманітні спортивні секції і культурні центри. Пункти харчування пропонують якісне меню.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> – офіційний сайт ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://hnpu.edu.ua/; – український мовно-літературний факультет імені Г.Ф. Квітки-Основ'яненка: http://hnpu.edu.ua/fac-ukr; – точки бездротового доступу Інтернет; – наукова бібліотека, читальні зали; – навчально-інформаційний портал на базі платформи Moodle (http://lms.hnpu.edu.ua/); – електронний архів-репозитарій ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://dspace.hnpu.edu.ua/; – сайт наукових праць: http://nauka.hnpu.edu.ua/; – електронна бібліотека: http://lib.hnpu.edu.ua/; – Міжнародна наукова база даних Web of Science (Наказ № 1286 від 19.09.2017 р. «Про надання доступу ВНЗ і науковим установам до електронних наукових баз даних»): http://login.webofknowledge.com/error/Error?Src=IP&Alias=WOK5&Error=IPError&Params=&PathInfo=%2F&RouterURL=http%3A%2F%2Fwww.webofknowledge.com%2F&Domain=.webofknowledge.com; – навчально-методичні комплекси дисциплін; – програми практик; – дистанційне навчання: http://lms.hnpu.edu.ua/moodle/
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Можливість реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність передбачена Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, наукових і науково-педагогічних працівників ХНПУ імені Г.С. Сковороди, ухваленим Ученою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди (протокол № 2 від 22 лютого 2021 р.).</p> <p>Оцінювання результатів навчання та академічних досягнень приведено у відповідність до європейської кредитної системи і співвідносне із національною шкалою оцінювання, що уможливорює взаємозарахування</p>

	кредитів між різними університетами країни.
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Міжнародна кредитна мобільність може реалізовуватися учасниками освітнього процесу закладів вищої освіти України в закладах вищої освіти поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти в українських закладах вищої освіти на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів між українськими закладами вищої освіти або їхніми основними структурними підрозділами, а також може бути реалізоване українським учасником освітнього процесу закладу вищої освіти з власної ініціативи, підтриманої керівництвом ХНПУ імені Г.С. Сковороди, у якому він постійно навчається або працює на основі індивідуальних запрошень.</p> <p>Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність студентів ХНПУ імені Г.С. Сковороди: http://smc.hnpu.edu.ua/files/Polozhennya/25_Polozhenya_pro_akademichnu_mobilnist.pdf</p> <p>Здобувачі мають можливість пройти онлайн-курси на платформі <i>Prometheus, Intela, IBM, Coursera</i>; долучатися до програм <i>Erasmus+, Fulbright Research and Development Program</i></p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензованого обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Структурно-логічна схема

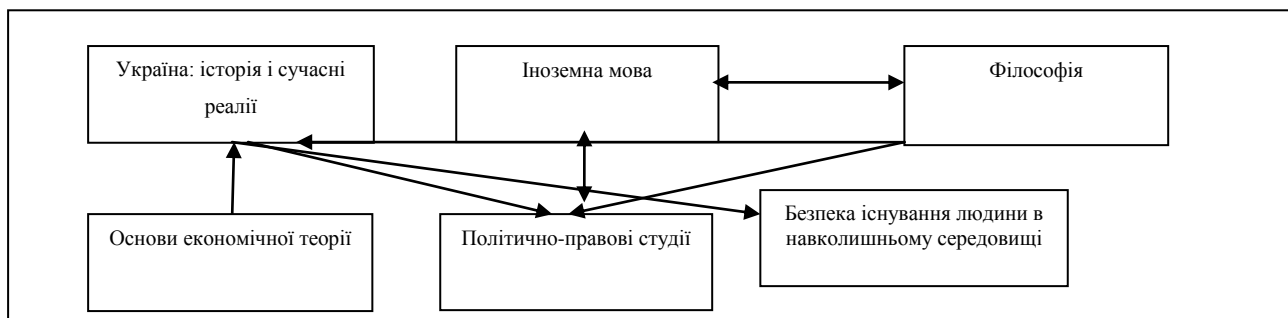
2.1. Перелік компонентів освітньо-професійної програми

Код н/д	Шифр за з/п	Компоненти освітньо-професійної програми	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4	5
Обов'язкові компоненти ОП				
1. Теоретична підготовка				
1.1. Цикл загальної підготовки				
ОК 1	1.1	Україна: історія і сучасні реалії	3	Залік
ОК 2	1.2	Політично-правові студії	3	Залік
ОК 3	1.3	Основи економічної теорії	3	Іспит
ОК 4	1.4	Філософія	3	Іспит
ОК 5	1.5	Іноземна мова	5	Іспит
ОК 6	1.6	Безпека існування людини в навколишньому середовищі	5	Залік
1.2. Цикл професійної підготовки				
ОК 7	1.7	Основи професійної комунікації	3	Залік
ОК 8	1.8	Педагогіка	12	Іспит
ОК 9	1.9	Психологія	4	Іспит
ОК 10	1.10	Основи мовознавства	3	Іспит
ОК 11	1.11	Історія слов'янських мов	3	Іспит
ОК 12	1.12	Основи літературознавства	3	Іспит
ОК 13	1.13	Історія розвитку української мови	3	Іспит
ОК 14	1.14	Стилістика	3	Залік
ОК 15	1.15	Практикум з української мови	3	Іспит
ОК 16	1.16	Переклад у навчанні мови	4	Залік
ОК 17	1.17	Культура мови і практикум з виразного читання	3	Залік
ОК 18	1.18	Сучасна українська мова (фонетика)	3	Залік
ОК 19	1.19	Сучасна українська мова (лексикологія, фразеологія)	3	Іспит
ОК 20	1.20	Сучасна українська мова (морфеміка, словотвір)	3	Залік
ОК 21	1.21	Сучасна українська мова (морфологія)	4	Іспит
ОК 22	1.22	Сучасна українська мова (синтаксис)	4	Іспит
ОК 23	1.23	Мовний аналіз	3	Залік
ОК 24	1.24	Шкільний курс української мови та методика її навчання	4	Іспит
ОК 25	1.25	Шкільний курс української літератури та методика її викладання	4	Іспит
ОК 26	1.26	Фольклор і давня література	5	Іспит
ОК 27	1.27	Українська література I половини XIX століття	3	Іспит
ОК 28	1.28	Українська література II половини XIX століття	3	Іспит
ОК 29	1.29	Українська література I половини XX століття	3	Іспит
ОК 30	1.30	Українська література II половини XX століття	4	Іспит

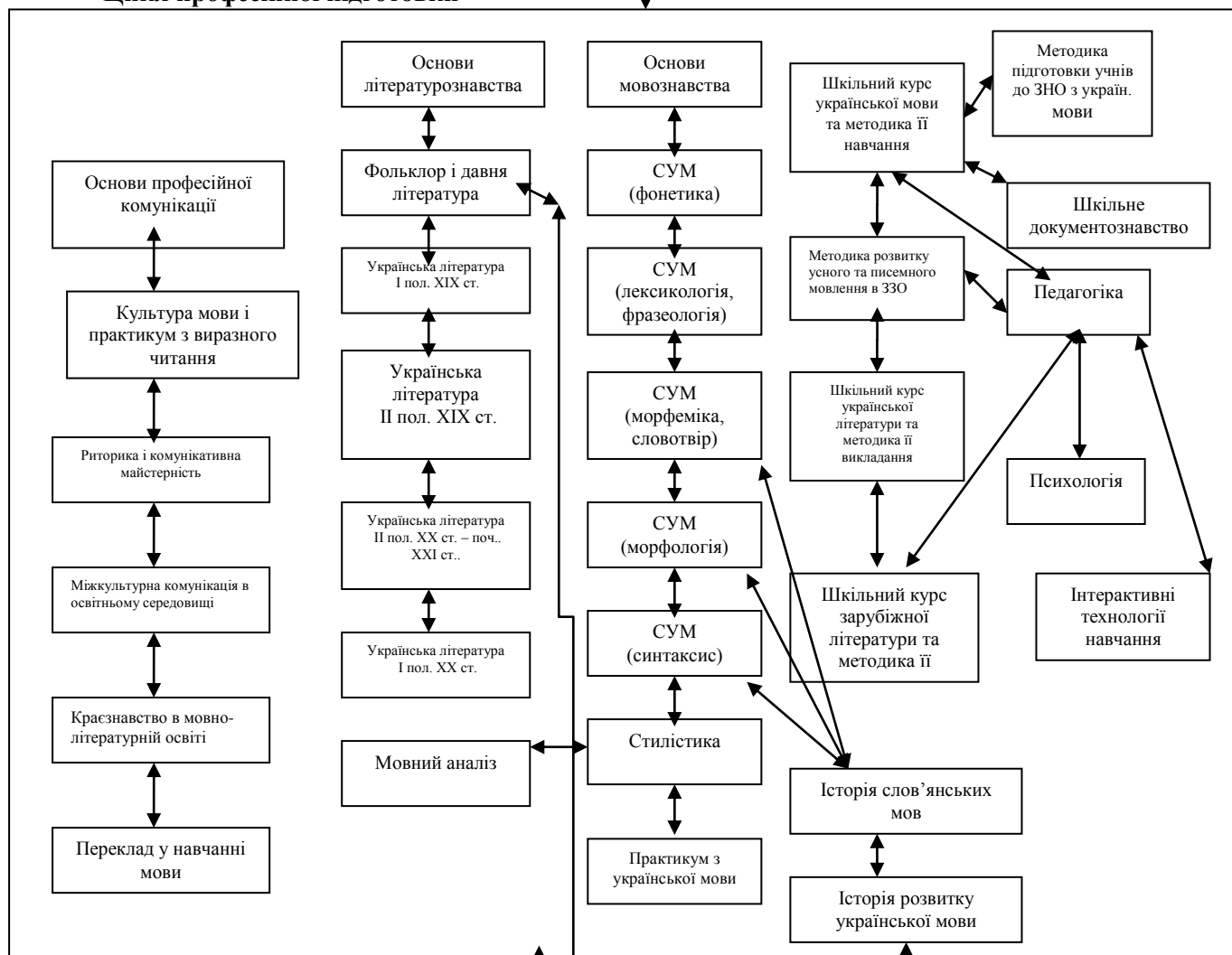
		століття – початку XXI століття		
ОК 31	1.31	Шкільний курс зарубіжної літератури та методика її викладання	10	Іспит
ОК 32	1.32	Міжкультурна комунікація в освітньому середовищі	3	Іспит
ОК 33	1.33	Методика розвитку усного та писемного мовлення в ЗЗО	4	Іспит
ОК 34	1.34	Красознавство в мовно-літературній освіті	6	Залік
ОК 35	1.35	Інтерактивні технології навчання мови і літератури	3	Іспит
ОК 36	1.36	Риторика і комунікативна майстерність	3	Іспит
ОК 37	1.37	Шкільне документознавство	3	Залік
ОК 38	1.38	Методика підготовки учнів до ЗНО з української мови	3	Залік
2. Курсові роботи				
ОК 39	2.1	Українська мова та методика її навчання	3	Захист-презентація
ОК 40	2.2	Українська література та методика її викладання	3	Захист-презентація
3. Практична підготовка				
ОК 41	ОП 1	Безперервна пропедевтична педагогічна практика у закладах загальної середньої освіти	3	Залік
ОК 42	ОП 2	Педагогічна практика у закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти	7,5	Іспит
ОК 43	ОП 3	Організаційно-виховна педагогічна практика в дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	6	Іспит
ОК 44	ОП 4	Навчальна (діалектологічна) практика	3	Залік
ОК 45	ОП 5	Навчальна (фольклорна) практика	3	Залік
4. Атестація				
	ОА 1	Кваліфікаційні іспити	4,5	Іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент (з атестацією): 180				
4. Вибіркові компоненти ОП				
Загальний обсяг вибірових компонент: 60				
Загальний обсяг освітньої-професійної програми: 240				

2.2. Структурно-логічна схема ОП

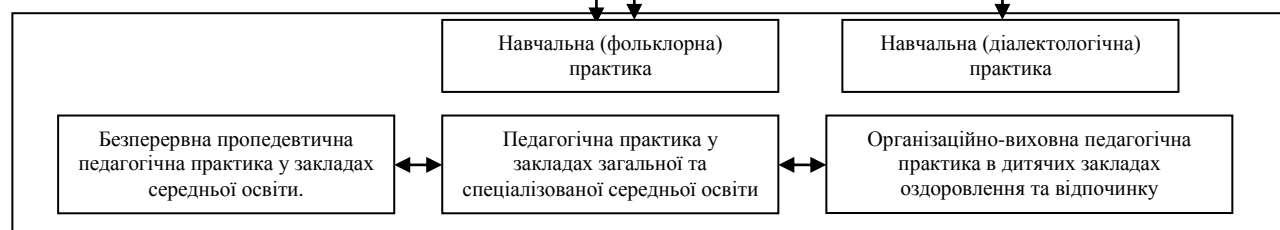
Цикл загальної підготовки

Цикл професійної підготовки

Практична підготовка

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми «Українська мова і література в закладах освіти» спеціальності «014 Середня освіта (Українська мова і література)» здійснюється у формі кваліфікаційних іспитів:

- кваліфікаційного іспиту з педагогіки та психології;
- кваліфікаційного іспиту з української мови і літератури та методики їх навчання.

Завершується атестація врученням диплому встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра і з присвоєнням кваліфікації: бакалавр середньої освіти (українська мова і література).

**4. Матриця відповідності програмних компетентностей
компонентам освітньо-професійної програми**

	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ЗК 9	ЗК 10	ЗК 11	ЗК 12	ФК 1	ФК 2	ФК 3	ФК 4	ФК 5	ФК 6	ФК 7	ФК 8	ФК 9	ФК 10	ФК 11	ФК 12	ФК 13	ФК 14	ФК 15	ФК 16	ФК 17	
ОК 1			+		+	+	+		+	+																	+	+		
ОК 2			+			+			+													+							+	
ОК 3			+			+			+																					
ОК 4		+	+			+	+																							
ОК 5			+			+																								
ОК 6			+			+						+																		
ОК 7	+		+			+											+							+						
ОК 8			+	+	+	+	+	+	+			+	+												+					+
ОК 9		+	+		+	+	+	+	+		+														+					+
ОК 10		+	+			+		+								+							+						+	+
ОК 11		+	+			+		+								+							+						+	+
ОК 12		+	+			+		+								+				+	+		+						+	+
ОК 13		+	+			+		+								+							+						+	+
ОК 14		+	+			+		+									+			+		+	+						+	+
ОК 15	+		+			+		+									+						+						+	
ОК 16	+	+	+			+		+									+				+	+		+				+		
ОК 17	+	+	+			+		+									+	+					+					+	+	+
ОК 18	+	+	+			+		+								+	+						+						+	+
ОК 19	+	+	+			+		+								+	+						+						+	+
ОК 20	+	+	+			+		+								+	+						+						+	+
ОК 21	+	+	+			+		+								+	+						+						+	+
ОК 22	+	+	+			+		+								+	+						+						+	+
ОК 23	+		+			+		+									+				+	+		+				+	+	
ОК 24		+	+	+		+		+			+		+	+				+							+	+			+	+
ОК 25		+	+	+		+		+			+		+	+						+					+	+			+	+

OK 26		+	+		+	+	+	+		+						+	+		+								+	+	+
OK 27		+	+		+	+	+	+		+						+	+		+								+	+	+
OK 28		+	+		+	+	+	+		+						+	+		+								+	+	+
OK 29		+	+		+	+	+	+		+						+	+		+								+	+	+
OK 30		+	+		+	+	+	+		+						+	+		+	+							+	+	+
OK 31		+	+	+	+	+	+	+		+	+		+	+		+	+		+			+		+	+	+	+	+	+
OK 32	+		+			+	+	+		+	+						+									+	+	+	+
OK 33		+	+	+		+		+			+		+	+				+								+	+	+	+
OK 34		+	+			+	+	+		+						+											+	+	+
OK 35		+	+	+		+		+			+		+	+				+								+	+	+	+
OK 36	+	+	+			+		+			+						+	+								+	+	+	+
OK 37	+	+	+			+		+									+									+	+	+	+
OK 38		+	+	+		+		+			+		+	+	+			+								+	+	+	+
OK 39		+	+					+	+								+									+			
OK 40		+	+					+	+								+	+								+			
OK 41			+			+	+						+	+	+		+	+								+	+		+
OK 42			+	+		+	+						+	+	+	+	+								+		+	+	+
OK 43			+	+		+	+						+	+	+	+	+									+	+		+
OK 44			+	+		+	+						+	+		+	+												+
OK 45			+	+		+	+						+	+		+	+												+

**5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН)
відповідними компонентами освітньо-професійної програми**

	ПРН 1	ПРН 2	ПРН 3	ПРН 4	ПРН 5	ПРН 6	ПРН 7	ПРН 8	ПРН 9	ПРН 10	ПРН 11	ПРН 12	ПРН 13	ПРН 14	ПРН 15	ПРН 16	ПРН 17	ПРН 18	ПРН 19	ПРН 20	ПРН 21	ПРН 22	ПРН 23	ПРН 24	ПРН 25	ПРН 26	ПРН 27	ПРН 28	
OK 1	+																				+					+			
OK 2	+																					+					+		
OK 3	+																					+					+		
OK 4	+																					+							
OK 5	+																					+							
OK 6	+																					+			+			+	
OK 7	+		+		+									+	+			+		+	+				+				
OK 8									+	+		+	+								+	+		+					+
OK 9									+	+		+	+								+	+	+						+
OK 10		+												+				+				+				+	+	+	+
OK 11		+		+										+								+				+	+		+
OK12						+	+							+		+	+	+				+				+	+	+	+
OK 13		+		+										+				+				+				+	+		+
OK 14		+			+						+			+	+			+				+				+	+		+
OK 15		+	+																										+
OK 16		+												+				+		+	+					+	+		+
OK 17		+												+	+					+	+					+	+		+
OK 18		+												+				+		+	+					+	+		+
OK 19		+												+				+		+	+					+	+		+
OK 20		+												+				+		+	+					+	+		+
OK 21		+												+				+		+	+					+	+		+
OK 22		+												+				+		+	+					+	+		+
OK 23		+												+				+		+	+					+	+		+
OK 24									+	+	+		+	+				+		+	+	+	+	+	+	+	+		+
OK 25									+	+	+		+	+				+		+	+	+	+	+	+	+	+		+

OK 26						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 27						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 28						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 29						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 30						+		+						+		+	+	+			+				+	+		+
OK 31							+		+		+	+		+	+	+				+	+	+	+	+	+	+		+
OK 32													+	+							+				+	+		+
OK 33					+	+	+	+	+		+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
OK 34								+						+		+	+		+		+				+	+		+
OK 35									+		+		+	+					+		+	+	+	+	+	+		+
OK 36													+	+							+				+	+		+
OK 37														+							+				+	+		+
OK 38		+	+	+	+				+		+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+
OK 39		+			+			+						+	+					+					+	+	+	+
OK 40						+	+	+						+		+	+	+			+				+	+	+	+
OK 41																	+	+			+		+	+				
OK 42												+						+	+	+		+		+			+	+
OK 43																		+	+			+		+			+	+
OK 44																		+	+		+			+				+
OK 45																		+	+		+			+				+